

צוות המומחים בהובלת מדענים ממכון וייצמן: דו"ח לציבור מס. 3

המשך בלימה ותנאים לתחילת היציאה

בשלושת השבועות האחרונים עובד צוות מדענים מוביל מטעם האקדמיה הישראלית, מומחים בתחומים שונים, ראשי משק ומערכות ציבוריות שונות מסביב לשעון כדי לאסוף ולהעריך את המידע הקיים בארץ ובעולם על התפשטות וירוס הקורונה, ואופני ההתמודדות עמו.

זהו הדו"ח השלישי של צוות זה ועיקריו הם: **צעדי ההרחקה החברתית שנקטו האטו את התפשטות המגפה. המשך ההקפדה על צעדים אלה יבסס את הבלימה, וצפוי להביא להתחלת ירידה במספר החולים תוך כ-10 ימים.** ניתן יהיה להתחיל בצעדי היציאה מהבידוד החברתי רק כאשר מספר החולים החדשים יציב וקטן, להערכתנו כ-10-20 ליום. הצפי הוא שנגיע למצב זה תוך מספר שבועות מתחילת הירידה. וכעת נרחיב.

השפעת צעדי הבלימה

הושגה האטה ברורה בקצב התפשטות המגיפה. העלייה היומית במספר החולים-קשה והמתים ירדה מכ-25% לכ-15%. גודל ההאטה והעיתוי שלה תואמים את הניבוי שלנו מדו"ח קודם, ומחזקים את הסבירות שהסיבה לדפוס זה היא צעדי הבידוד החברתי. עדות נוספת לכך היא שירידה דומה בחלון זמן דומה התרחשה במדינות שהפעילו צעדים דומים, ולא מתרחשת במדינות שלא הפעילו אותם.

הצלחה זו בניבוי מחזקת מאד את אמון הצוות ב (א) התועלת שבשימוש במדד של סכום מספר החולים-קשה ומספר המתים כבסיס להערכת המצב ולתחזיות, ו-(ב) בטענה שאין מספר גדול של חולים/נשאים שאינם מזוהים.

השלב הבא בהתמודדות עם המגפה, לאחר שהושגה האטה, הוא להגיע למצב שבו מספר החולים יורד - כלומר להביא את מקדם ההכפלה היומי מערכו הנוכחי של בערך 1.15 אל מתחת ל-1. לפי נתונים מן העולם, אם תימשך הקפדה מלאה בכל רחבי ישראל על צעדי הבידוד החברתי, אנו צופים שנגיע לשלב זה בעוד כ-10 ימים. אם אכן נחצה נקודה זו, השלב שיבוא אחרי כן הוא הורדת מספר החולים למספר יציב וקטן מספיק. חשוב להדגיש שכיגיע השלב המיחול של הירידה, הוא צפוי להיות מהיר למדי.

מה צריך לקרות כדי להתחיל להקל בצעדי הבידוד החברתי?

הניתוח של הצוות פשוט. המטרה המתמשכת היא למנוע מצב בו מערכת הבריאות הישראלית קורסת (ובאופן ספציפי, מערך הטיפול הנמרץ), מצב בו חולים - חולי קורונה ואחרים - שניתן להצילם בתנאים רגילים, עלולים למות. לשם כך יש להימנע ממצב בו מספר חולי הקורונה הקשים מתקרב למספר מכונות ההנשמה הזמינות והצוותים הרפואיים ביחידות אלה.

תחת מספר הנחות סבירות (בפרט לגבי ערך מקדם ההכפלה היומי והזמן הנדרש כדי לייצב אותו מחדש, משך זמן האשפוז הממוצע בטיפול הנמרץ, ורמת החולי הקבועה שמשפיעה על היכולת לזהות "בריחה" של ההתפרצות), אנו מעריכים שיש להגיע למצב בו מספר החולים החדשים ליום יציב וקטן, כנראה כ-10-20 (מספר זה לא כולל את המגיעים מחו"ל ומבודדים מידית). במצב מיחול זה, נוכל להתחיל לחזור לשגרה. מעניין לציין שבמדינות שהצליחו להכיל את ההתפרצות (סינגפור וטאיוואן, הדומות בגודל האוכלוסייה לישראל), מספר החולים החדשים מיוצב על ערך דומה. יש חוסר וודאות לגבי משך הזמן הנדרש להשגת ערך זה, אך להערכתנו מדובר במספר שבועות מתחילת הירידה.

מהמורות וקשיים

הניתוח שהניב את מספר החולים החדשים היומי שיאפשר להתחיל בהקלת הבידוד החברתי אינו מתייחס להבדלים אפשריים בהקפדה על הנחיות הבידוד החברתי בין אזורים שונים במדינה. בשל המגבלה הארצית על יכולת הטיפול הנמרץ, כל אחד מתושבי ישראל תלוי בהתנהגות של חברו. זאת מכיוון שהתפרצות באזור צפון אוכלוסין, אפילו אם אינה גורמת להתפשטות מחודשת מחוץ לאזור, יכולה בעצמה לגרום לקריסת מערך הטיפול הנמרץ הארצי למשך שבועות ארוכים. האחריות ההדדית אין פרושה רק שכל אזרח חייב להקפיד על ההנחיות,

אלא גם שאזרחי המדינה והרשויות שלה צריכים להיות מודעים לשוני בתרבות, במשאבים ובאורחות חיים של מגזרים שונים, ולהגיש סיוע לוגיסטי והסברתי תואם שיאפשר את מילוי ההנחיות.